№ 62. Czwartek 15. Marca 1860. Rok wydania 50.

# GAZETA LWOWSKA.

*Z Dodatkami dziennym i tygodniowym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 centów wal. austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.*



PRZEGLĄD.



## Monarchya Austryacka.

### *Rzecz urzędowa.*

Na założenie regularnej szkółki parafialnej w *Zagórzu* w obwodzie złoczowskim wpłynęły następujące ofiary:

*a)* Dziedzic Eliasz Garapich ofiarował potrzebny do wzniesienia budynku szkolnego i mieszkania nauczyciela materyał, jednak bez przystawu, tudzież wynagrodzenie dla zatrudnionych przy budowli rzemieślników z wyjątkiem poszycia dachu słomą, czego ma podjąć się gmina. Oprócz tego obowiązał się na zawsze dostawiać na opał szkoły rocznie po 5 sążni miękkiego drzewa od pnia.

*b)* Gmina Zagórze przeznaczyła na dotacyę nauczyciela, który zarazem musi pełnić i obowiązki diaka, rocznie 42 zł. wal. austr. w gotówce, a nadto 18 meców żyta, 16 meców jęczmienia i tyleż hreczki w ziarnie, przyjmując zarazem zobowiązania wznieść w przeciągu dwóch lat przy zapewnionej powyżej pomocy dziedzica na gruncie ogrodowym w objętości $97^2/_6$ sążni pod nowym num. top. 44 i 45, murowany budynek szkolny, tudzież otrzymywać go zawsze w dobrym stanie, posprawiać potrzebne urządzenia szkolne, zaopatrzyć szkołę w potrzebną usługę, nareście zrąbać i dostawić do szkoły z lasu dziedzica przeznaczone na opał drzewo.

Obok tego wpłynęły dalsze ofiary: *c)* od zarządcy dóbr Teodora Lewińskiego 4 zł. 20 c. w. a. rocznie.

*d)* Od gr. kat. proboszcza miejscowego Daniela Zarzyckiego rocznie 4 zł. w. a., i wreście

*e)* Od dzierzawcy propinacyi Nuchima Kopp 2 zł. 10 c. w. a. rocznie.

Wszyscy ci trzej na ostatku wymienieni kontrybuenci zapewnili swoje dary tylko na czas swego pobytu w tem miejscu.

Objawioną temi dobrowolnemi ofiarami dążność do podniesienia oświaty ludowej podaje się niniejszem z należytem uznaniem do powszechnej wiadomości.

Lwów, dnia 10. marca 1860.

### *Sprawy krajowe.*

**Ustawa**

*o giełdach i o senzalach (maklerzach) dla towarów.*

(Ciąg dalszy.)

§. 12. Komisarz giełdowy starać się ma o oznaczenie cen przeciętnych ważniejszych towarów za pośrednictwem senzalów na giełdzie odprzedanych — jak dalece stosunki handlowe na to oznaczenie dozwolą, i czuwać w tej mierze z wszelka troskliwością. Oznaczenie to dopełnione być ma każdego dnia giełdowego po zamknięciu giełdy na podstawie uskutecznionych przez senzalów czynności handlowych podczas zgromadzeń giełdowych. Ceny przeciętne ogłoszone być mają każdego razu przez izbę handlową.

§. 13. Wydział administracyjny giełdy ma komisarzowi giełdy dodać potrzebnych służbowych dla utrzymania porządku na giełdzie, którzy w tej mierze zostawać mają pod jego rozkazami.

*II. O senzalach dla towarów i ich czynnościach.*

§. 14. Senzale dla towarów są urzędownie ustanowieni i z obowiązku pośrednicy w czynnościach oznaczonych w §. 1.

§. 15. Senzale dla towarów ustanowieni być mogą nie tylko w miejscach, gdzie się znajdują giełdy dla towarów, lecz i wszędzie gdziekolwiek tylko okaże się potrzeba obrotu handlowego. Mianowani będą dla pewnego miejsca lub powiatu. Mianować ma izba handlowa obwodu w miarę potrzeby za potwierdzeniem politycznej władzy krajowej.

§. 16. W razie opróżnienia posady senzala dla towarów, ma izba handlowa i rękodzielnicza obwodu rozpisać konkurs, ogłoszenie to umieścić w urzędowej gazecie kraju koronnego, a gdyby posada ta obsadzona być miała w miejscu znajdującej się giełdy, tedy przybić należy ogłoszenie i na ścianach zabudowania giełdy.

§. 17. Ten, co stara się o miejsce senzala dla towarów, musi być poddanym austryackim, ukończyć rok 24, wykazać się dobrą konduitą i poświadczeniem dobrze złożonego egzaminu senzala dla towarów u której z izb handlowych.

Do wysłuchania takich egzaminów upoważnione są izby handlowe, i wyznaczyć mają termin pod prezydencyą jednego radcy sądu handlowego.

§. 18. Po upływie terminu konkursowego przystępuje izba handlowa do wyboru z pomiędzy kompetujących, i wybory te przesyła politycznej władzy krajowej do potwierdzenia.

§. 19. Każdy senzal dla towarów zaprzysiężony będzie po swojem mianowaniu u politycznej władzy krajowej. lub u władzy przez nią delegowanej; następnie zaopatrzy go w książkę senzalną (§. 32.) komisarz giełdowy odnoszącej się giełdy, a zresztą zwierzchność rękodzielnicza jego pobytu.

Mianowanie jego i zaprzysiężenie ogłoszone będzie w urzędowym dzienniku kraju koronnego, w izbie handlowej i gremiach handlowych obwodu, tudzież w gremium senzalów dla towarów.

W dekretach mianowania oznaczyć należy miejsce lub miejsca, dla których senzala mianowano, i gdzie obrać ma stałą siedzibę swoją.

§. 20. Ustanowieni w porządku senzale dla towarów nie mogą być oddaleni z posad swoich bez powodu prawnego i bez poprzedniego wyroku przynależnej w tej mierze zwierzchności.

§. 21. Senzalowie dla towarów tworzą gremia, których rozgraniczenie powiatowe oznaczy polityczna władza krajowa po wysłuchaniu izb handlowych, które też zawiadywać mają sprawami swemi według własnych statutów potwierdzonych przez ministeryum finansów. Połączenie się w gremium nie może jednak nigdy przedsiębrane być w zamiarze zajmowania się czynnościami senzalów, lub innem zatrudnieniem na wspólny rachunek.

§. 22. Każdy senzal dla towarów obowiązany jest dopełniać powierzonych sobie czynności z pilnością, oględnością, akuratnością, wiernością i sumiennością, i z unikaniem tego wszystkiego, cokolwiek mogłoby osłabić zaufanie w jego bezstronność i wiarogodność dokumentów przez niego wystawionych.

Wszędzie, gdzie tylko istnieją giełdy dla towarów, będzie senzal obowiązany przynajmniej w tych dniach, kiedy według zaprowadzonego porządku kolej na niego przypadnie, od rozpoczęcia giełdy aż do jej zamknięcia dotrwać na zgromadzeniu giełdowem, i tego dopilnować, by w jego miejsce stanął inny senzal, a o którem to zastępstwie zawiadomić powinien komisarza giełdowego.

Jeśli zastępstwo to trwać ma dłużej nad ośm dni, natenczas potrzeba będzie przyzwolenia na to komisarza giełdowego.

§. 23. Żaden senzal dla towarów nie może trudnić się rzemiosłem, zajmować się przemysłem lub na rzecz przedsiębierstw takich pełnić jakiekolwiek usługi.

§. 24. Żaden senzal dla towarów nie może na rzecz własną wchodzić w umowy o jaki sprawunek, czy to pod prawdziwem lub przybranem nazwiskiem ciągnąć korzyść z jakiegobądź ułatwionego przezeń sprawunku, przyjmować na siebie zobowiązanie w tej mierze lub dawać poręczenia, tudzież nie może sprawunku poruczonego mu jako senzalowi do pośrednictwa brać w zawiadowanie swoje jako domniemany właściciel lub pełnomocnik.

§. 25. Senzalowie dla towarów nie mogą przyjmować żadnych sprawunków ani dla osób takich, które im nie są znane osobiście,

i nie przekonawszy się wprzód o ich tożsamości, ani dla osób nie będących w stanie uiścić się i złożyć zapłaty za towary, i o których wiedzą, że do żadnej zapłaty obowiązywać się nie mogą. Niewolno im pośredniczyć i w takich sprawunkach, względem których zachodzi słuszne podejrzenie, że strona chce zawrzeć umowę o nie tylko na pozor, dla uchylenia się z pod prawa, lub ze szkodą trzeciej osoby.

§. 26. Prawdziwość podpisów przychodzących przy jakim sprawunku towarów, może senzal wtenczas tylko poświadczeniem swem stwierdzić, jeśli podpisy te położone były w jego obecności.

§. 27. Niewolno senzalowi dla towarów podejmować się na raz kilka sprawunków, których bez szkody wzajemnej dopełnić nie może, jak również niewolno mu przy negocyowaniu sprawunków uwzględnić jedną stronę więcej niż drugą, bądź to zamilczeniem niepomyślnych okoliczności lub stosunków, bądź przytaczaniem mylnie przyznawanych przymiotów lub korzyści, lub jakimkolwiek innym sposobem.

§. 28. Każdy senzal dla towarów jest obowiązany zachować o osobach, od których otrzymał zlecenia, jak najściślejsze zamilczenie aż do ukończenia sprawunku, jeśli strona nieupoważni go wyraźnie do tego ogłoszenia, lub jeśli właściwość zlecenia wymagać tego niebędzie.

§. 29. Również i po ukończonym sprawunku obowiązany jest senzal dla towarów zachować o tem tajemnicę w obec trzeciej osoby, jak niemniej i o warunkach polecającego.

§. 30. Senzal dla towarów wyszukawszy kontrahenta dla sprawunku poleconego, ma o tem niezwłocznie zawiadomić stronę. Również zawiadomić ma natychmiast kontrahenta, jeśliby strona dająca mu polecenie miała je odwołać przed ukończeniem sprawunku.

§. 31. Jeśli strona robi jakie polecenie, tedy senzal nie może się tego inaczej podejmować, jak tylko kiedy powzięnie od tejże strony wyraźne i osobiste oświadczenie. Senzalom dla towarów niewolno przyjmować poleceń od nieobecnych, lub wyręczać się w czynnościach swoich pośrednikiem lub wiernikiem.

§. 32. Każdy senzal dla towarów jest obowiązany prowadzić rejestr czyli księgę senzalską co do sprawunków przezeń już dopełnionych. Księga ta powinna być jeszcze przed jej użyciem ponumerowana według stronnic liczbą bieżącą i przedłożona przynależnej zwierzchności rękodzielnictwa, (§. 19.), która z przyłożeniem pieczęci i przeciągnięciem sznureczka zanotować ma na niej nazwisko senzala, dla którego jest przeznaczona, tudzież liczbę znajdujących się kartek i datę tego zawierzytelnienia. (c. d. n.)

## Hiszpania.

(Doniesienia z Tetuanu. — Statystyka kościelna. — Kopalnie. — Depesze.)

Siłę wojska morskiego przeciw Marokanom podają na 30.000 ludzi. Droga lądem z Tetuanu do Tangieru jest wprawdzie przykra i nierówna, jednak nastręcza mniej trudności, niż obszar, który wojsko wprzódy przebywać musiało. W samym Tetuanie panuje porządek i spokojność, a nawet handel się ożywił. W okolicach przyległych zaprzyjaźniają się Maurowie z Hiszpanami, i oddają im swych chorych i rannych do szpitalów wojskowych.

Ministeryum wyznań ogłosiło „streszczenie powszechnej statystyki kościelnej“, zestawiając lata 1833 z 1859. W roku 1833 liczył kler w Hiszpanii 6938, w roku 1859 tylko 2760 osób; w takim samym stosunku wyznaczone dla kleru dochody w kwocie 253,000.000, zmniejszyły się o 175,304.153 realów.

Prowincya Huelva przed kilkoma laty jeszcze bardzo uboga, należy teraz do najzamożniejszych, od czasu, jak odkryto wyzyskiwane już przez Rzymian niezmiernie bogate kopalnie siarki i miedzi. Towarzystwa angielskie wyłożyły na nie wielkie kapitały, i spodziewają się rocznie najmniej po 50.000 beczek miedzi i manganu i tyleż siarki. Prócz angielskich zajmują się także krajowe towarzystwa tą zyskowną gałęzią przemysłowości.

Z Madrytu pod dniem 6. marca telegrafują: „Powietrze w cieśninie morskiej polepszyło się nieco. Dywizya Echague stała obozem dnia 4. w Rio; sądzą, że dotarła do Tetuanu.“

Do *Times* piszą z Tetuanu 22. lutego: „Zajęte przez hiszpański oręż terytoryum, które Hiszpania żąda, ażeby jej Maroko odstąpiło na zawsze, da się oznaczyć linią pociągniętą od punktu, dwa kilometry na zachód Tetuanu, na północ aż do reduty Izabela II. i do gościńca Gibraltaru. Południową granicę stanowi pasmo gór zamykające dolinę Tetuanu. Morze tworzy północną i wschodnią granicę. Określony w ten sposób okrąg kształci czworobok 30 do 35 mil długości, a 4 do 7 mil szerokości. Oprócz znacznego pasma gór składa się daleko większa część z moczar; jednakże przerzedzeniem lasów i drenowaniem możnaby całą równinę w urodzajną ziemię zamienić. Z tem wszystkiem cożby znaczyły kilka kwadratowych mil urodzajnego gruntu dla takiego państwa jak Hiszpania, która w własnym kraju posiada tak rozległe, nieuprawione przestrzenie? W najlepszym razie nowa prowincya afrykańska nie opłacałaby kosztów łożonych. Sąsiedztwo jest niebezpieczne, a tak prowincya ta potrzebowałaby ciągle silnej straży. Słychać, że Ceutę, Tetuan, Melilę i wyspy Chafarynas zamyślają objąć w jedną jeneralną kapitanię. Mówią także, że Tetuan ogłoszą podobnie jak Ceutę wolnym portem. Lecz Tetuan nie ma żadnego portu, miasto leży 9 kilometrów od morza, a co zowią fortem Tetuan, jest właściwie fort Martin, dokąd wpływa wązka rzeka, lecz dla mielizny nie mogą tam zawijać okręta. Wybrzeże jest bardzo niebezpieczne podczas wschodnich wiatrów, i od czasu, jak tu stoi armia hiszpańska, zdarzyło się już kilka razy, że okręta nie mogąc wysadzić na ląd swych ładunków, musiały powracać do Gibraltaru i Algesiras. Prawda, że możnaby port poprawić, ale niepodobna zrobić go przydatnym dla wielkich statków. Zresztą bardzo blisko nowej prowincyi mieszkają w wąwozach gór znani Ryfianie, a ci barbarzyńcy zawikłaliby wkrótce Hiszpanię w nowe zatargi z rządem marokańskim. Dlatego w głównej kwaterze hiszpańskiej są powszechnie tego zdania, że nabycie tej prowincyi nie byłoby korzystne; lecz w Madrycie zdają się mieć inne zdanie.“ (Tak pisze korespondent gazety *Times*. Nadmienić jednak wypada, że w liście przed dwoma dniami wyraził się całkiem inaczej, pisał bowiem: „Pięknicjszej okolicy jak koło Tetuanu niepodobna sobie wyobrazić. Otoczona jest pięknemi dolinami i żyznemi stokami; będąc wystawiona na morskie i górskie powietrze, musi być zdrowa; jest oddalona niemal 7 angielskich mil od morza i połączona z niem rzeką, którą nie wielkim kosztem można dla wielkich okrętów spławną uczynić; i bardzo łatwo da się wybudować kolej żelazna aż do morskiego brzegu; doskonałej wody do picia podostatkiem itd.“)

## Anglia.

(Nowiny dworu. — Opłaty niektóre podług nowej taryfy. — Doniesienia z Ameryki. — Błękitna księga sabaudzka. — Times w sprawie sabaudzkiej.)

**Londyn**, 9. marca. Książę Nemours złożył temi dniami wizytę Jej król. Mości.

— Książę Oranii odjechał z powrotem do Haagi.

— Dnia 7go b. m. przyjmowała Królowa na rannej recepcyi oficerów z korpusu ochotników. W pobliżu Królowej znajdował się obok księcia małżonka także książę Walii w uniformie honorowego pułkownika oxfordzkich ochotników uniwersyteckich.

— W artykule poświęconym sprawom giełdowym pisze *Times*: „Wiadomość, że Cesarz Napoleon skłania się znieść zakaz wywozu gałganów, sprawiła bardzo pomyślne wrażenie nietylko na samych fabrykantach papieru, ale i na całej publiczności w ogóle. Są jeszcze inne artykuły, w których powinnyby zajść pewne ulgi, a między temi znajduje się piwo. Panowie J. i R. Tennent z Glasgowa, którzy największą na całą Anglię ilość piwa butelkowego wywożą za granicę, udali się z prośbą do pana Gladstone i otrzymali zapewnienie, że rząd angielski wstawi się z swej strony, by za miernem cłem przywozowem wyjednać przypuszczenie angielskiego piwa do Francyi.“

— Zaległy paropływ pocztowy z Nowego Yorku zawinął nareście na miejsce swego przeznaczenia. *New-York-Herald* odkrywa amerykański plan zajęcia Mexyku, i donosi, że jenerał Houston znajduje się już prawdopodobnie z znaczną siłą zbrojną w drodze do Rio Grando, aby urzeczywistnieć powzięty zamiar.

— Błękitna księga w sprawie sabaudzkiej zawiera między innemi następującą notę angielskiego posła w Turynie sir J. Hudsona do lorda John Russel: „Turyn, dnia 10. lutego 1860.

Mylordzie! Poseł szwajcarski p. Tourte był wczoraj u mnie, zawiadamiając mię o przedmiocie swej misyi do tutejszego dworu. Rząd szwajcarski polecił mu upewnić się, czy między Sardynią a Francyą stanęła jaka umowa względem wcielenia Sabaudyi do Francyi. P. Tourte powiedział mi, że dniem wprzódy rozmawiał z hrabią Cavour, i otrzymał zapewnienie, że między Sardynią a Francyą nie istnieją żadne zobowiązania względem przyłączenia Sabaudyi do Francyi, i że Sardynia nie myśli Sabaudyi ani mieniać, ani odstępować lub sprzedawać Francyi. Jednocześnie nie zaniedbał jednak nadmienić p. Tourte, że Francya w tej sprawie wywiera pewien nacisk na Sardynię, co potwierdzają i inne jego zaczerpnięte wiadomości.

Skłaniam się bardzo podzielać zdanie pana Tourte, bo ci, co bliżej te rzeczy wiedzieć mogą, nie wahają się mówić o naleganiu Francyi, jako o rzeczy, która rząd wprowadza w kłopot. W obec takiego stanu rzeczy poczytałem za obowiązek nie tracąc czasu przedłożyć hrabiemu Cavour dziś rano Twoją milordzie depeszę z d. 6. b. m., którą otrzymałem wczoraj. Hrabia Cavour odpowiedział mi, że nie może nic więcej, jak tylko powtórzyć, co już kilka razy wyraził, a to, że Sardynia nie weszła w żadne zobowiązania, by Sabaudyę lub jaką inną część swych posiadłości odstępywać, mieniać lub sprzedawać.

Jego zdaniem Sabaudya nie ma żadnego powodu uskarżać się, nie będąc uciśnioną ani pod względem politycznym ani też wojskowym. Przeciwnie sama domagała się wojska, aby utrzymać porządek przy zapowiedzianych wyborach i ułatwić służbę gwardyi narodowej, która w ostatnich miesiącach musiała pełnić służbę wojskową i policyjną. Kwestya zatem cała odnosi się wyłącznie do Sabaudyi a nie do reszty prowincyi królestwa. Hrabia nie wspominał nic o naleganiach Francyi i nie zdawał się nawet obawiać. Mogę jednak z ważnych powodów wnosić, że Szwajcarya pragnie zarówno usilnie wcielić część Sabaudyi do swych granic. Wypływa zatem jasno, że jeżeli na Francyę spada nagana, że domaga się odstąpienia tej prowincyi, to i Szwajcarya zasługuje część tej nagany lubo w mniejszym stopniu, bo gdyby Francya nie podniosła tej kwestyi, nie mogłaby się jej chwycić Szwajcarya. Że zaś z dwóch stron spływają się żądania, łatwiej przychodzi bronić się polityce sardyńskiej.

Naród sabaudzki rozpadał się długo na dwa separatystyczne stronnictwa, francuskie i szwajcarskie. Otwarte ku Francyi doliny lgną do Francyi, a doliny od strony szwajcarskiej, jak np. Anecy są za Szwajcaryą. Kiedy przed ośmią laty pierwszy raz przybyłem do kraju,

stawały stronnictwa te żywo w obronie swych dążności. Odkąd jednak powoli zaczęto lepiej pojmować starania konstytucyjnego rządu, zespoliły się stopniowo ogólne sprawy monarchyi i mniejsze skłonności liguryjskiej prowincyi (Nissy i wybrzeży), tudzież Sabaudyi zatarły się z czasem. Przed wybuchem ostatniej wojny skłaniało się stronnictwo popierać gorliwiej oderwanie od Sardynii. Po wojnie przygłuchły te życzenia, i osoby, co dawniej przemawiały za oderwaniem i przyłączeniem do Francyi, znajdują się obecnie w przeciwnym obozie.

Jednem słowem rozebrawszy wszystko, zdaje się, że mieszkańcy Sabaudyi nie wiedzą sami, czego pragną. Teraz mają wyborną sposobność wyjawić otwarcie swoje zdanie. Gdyby zdanie to było raz dobrze zgłębione i szczerze wypowiedziane, to rząd sardyński dotarłby nakoniec na właściwe dno rzeczy. Mojem zdaniem nadawałaby się dobrze europejskim mocarstwom ponosić uwagi i przedstawienia, które poczytują za pożyteczne. O ile jednak odnosi się to do tutejszego rządu, tu mojem zdaniem możesz na pewno przypuszczać mylordzie, że nie wywrze żadnego nieprawnego wpływu na ludność Sabaudyi w sprawie odstąpienia tej prowincyi bądź w całości do Francyi, bądź w jednej części do Francyi a drugiej do Szwajcaryi. *James Hudson.*"

— *Times* potępia zachowanie się opozycyi w sprawie sabaudzkiej, lubo sama ostatniemi dniami tak surowo osądzała zamiary Francyi. Naganę swą opozycyi wyraża następującemi słowy: „Jak cała Anglia zapatruje się na projekt wcielenia, nie pozostaje nikomu najmniejsza wątpliwość. Wszyscy poczytujemy go za wielką niesłuszność i błąd zarazem, wszyscy też zgadzaliśmy się na silną protestacyę, jaką lord John Russell wyraził przeciw temu wypadkowi. Pragnież jednak izba niższa lub którekolwiek wielkie stronnictwo, co dąży za sterem, iść dalej w tej sprawie? Wojna podjazdowa prowadzona obecnie w izbie niższej może tylko zgubne pociągnąć za sobą następności. Anglia nie chce wojny o Sabaudyę. Gdyby jutro głosowano w Anglii, nie znalazłoby się pewnie i sto głosów za wojną. Jeżeli jednak Anglia — kończy *Times* nie myśli wytaczać wojny, to jedyne co się zgadza z honorem i godnością i co czynić wypada jest protestować i milczeć."

Także i *Daily News* i *Morning Post* przyganiają opozycyi, zarzucając, że pragnie Anglię wwikłać w wojnę z Francyą.

## Francya.

(Rozkład czynności w ministeryum. — Wykaz banku.)

**Paryż**, 9. marca. Ostatniemi czasy zapowiedziały dzienniki pokilkakrotnie ważną zmianę w dotychczasowych funkcyach ministeryum stanu, mianowicie chodziło o to, by część finansową odłączyć zupełnie i przydzielić do ministeryum finansów. Jak upewniają, miał już Cesarz w tej mierze wydać rozporządzenie.

— Według najświeższego miesięcznego wykazu banku francuskiego powiększyły się po dzień 8. marca zapas gotówki o 4,500.000 fr. i bieżące rachunki z prywatnemi osobami o 190.000 fr., zaś stan papierowy pomniejszył się o 28,600.000 fr., zaliczki na papiery nominalnej wartości o 750.000 fr., a bieżące rachunki skarbu publicznego o 29,333.000 fr.

## Belgia.

(Czynności w izbach.)

**Bruxela**, 7go marca. Na wczorajszem swem posiedzeniu odrzuciła izba deputowanych znaczną większością głosów poprawkę prezydenta Ortsa do paragrafu 420 poprawnego kodexu karnego w sprawie tajonych połogów. Dalsze obrady toczyły się głównie nad paragrafami o oszczerstwach i obrazach honoru. Ciekawym pod względem prawniczym a szczególniej ważnym dla historyków jest wniosek pana S. Hymann, który pragnie ograniczyć skargi za oszczerstwa osób zmarłych.

## Holandya.

(Doniesienia z kolonii zamorskich.)

**Haaga**, 29go lutego. Doniesienia o zatopieniu holenderskiego wojennego okrętu przez powstańców wyspy Borneo, potwierdza depesza jeneralnego gubernatora Indyów ogłoszona w *Gazecie rządowej*. Dziennik *Jawu-Bote* zawiera o tym wypadku następujące szczegóły: Gdy dnia 22. grudnia r. z. napadli krajowcy na łódź nr. 34 stojącą na rzece Mapuas, i zabrali jedno trzyfuntowe działo wraz z inną bronią, doznał w kilka dni później takiego samego losu wojenny parostatek „Onrust". Paropływ ten był wyprawiony z misyą do Teweh, gdzie zawinąwszy naczelny wódz miał na pokładzie konferencyę z pewnym dobrze myślącym mieszkańcem tamtejszym, który też opuścił okręt z zapewnieniem największej przyjaźni. Wkrótce potem przybiła do okrętu płytka łodź, ale za którą przybiło wiele innych łodzi z załogą 500 do 600 krajowców. Napadnięcie było tak nagłe i niespodziane, że niepodobna było użyć dział okrętowych, przynajmniej nie słyszano żadnego ognia działowego. Po krótkiej obronie zabrano okręt, wycięto w pień całą załogę, składającą się z siedmiu oficerów i 50 szeregowców, a parostatek zatopiono. Z pod wody wylazło jeszcze pięciu majtków, którzy w głębi okrętu się ukrywali, i wpław usiłowali ocalić się, ale napastnicy pochwycili ich i haniebnie zamordowali. Wiadomość o tym wypadku podał do wiadomości holenderskiej władzy pewien krajowiec z Banjermassyng, który należał do załogi na tym okręcie, ale na krótki czas przed napadnięciem wysiadł na ląd i sam jeden pozostał. Opowiadają także, że holujący parowiec „Capitain van Os", na którym znajdowało się 25 uzbrojonych żołnierzy, był także napadnięty, i że załoga i żołnierze po odważnej obronie musieli ustąpić przeważnej sile. Parostatek „Onrust" odbył przedtem kilka pomyślnych expedycyi do tego nieprzyjaźnego państwa, zdobył także i spalił takzwane Benting (fortyfikacyę).

## Rosya.

(Rozlokowanie okrętów rosyjskich. — Dzieło „Sześćdziesięcioletnia wojna kaukaska".)

**Petersburg**, 2. marca. Dziennik ministeryum marynarki podaje wykaz rosyjskich okrętów, które na początku bieżącego roku znajdowały się w obcych portach. Wszystkich razem wylicza 20 o 361 działach i w sile 4460 koni. Z tych 1 stał w Manili, 3 znajdowało się w wschodniej Syberyi, 1 w Neapolu, 2 w Villafranka, 1 na wodach japońskich, 2 w Genui, 1 w Konstantynopolu, 1 w Porto-Grando na wyspach zielonego przylądku, 4 w Hakodade, 2 w drodze do Rio Janeiro. Fregata „Swetana" stała w Tulonie a okręt „Stryłok" krążył na morzu ochockiem. Wszystkie te okręta płyną o sile parowej.

— Rosyjski autor Faddejow wydał w Tyflidzie dzieło z mapą pod tytułem: „Sześćdziesięcioletnia wojna kaukaska". Wywodzi jak ważną jest Kaukazya dla Rosyi w Oryencie, jej znaczenie w Azyi, jej handel, a szczególnie że pośredniczy komunikacyi z Europy do Azyi.

## Księstwa Naddunajskie.

(Wybory.)

**Bukareszt**, 26. lutego. Ze stolicy Wołoszczyzny donoszą dziennikowi *Pesth. Ll.* o zaszłym na wyborach wypadku, który zwraca na siebie wielką uwagę. Bazyli Alexandri, teraźniejszy minister spraw zewnętrznych na Wołoszczyźnie, jest rodem z Multan, gdzie przedtem piastował ten sam urząd. Pomimo to kazał się zapisać do list wyborczych wołoskiego dystryktu Ilfovu. Jest to pierwszy wypadek, że zasady unii w osobie jednego męża otrzymują tak wielostronną i uroczystą sankcyę. Książę Dymitr Ghika podniósł przeciw temu protest, zwłaszcza że minister nie posiada żadnej własności gruntowej na Wołoszczyźnie, a że władze administracyjne odrzuciły jego protest, więc odwołał się do sądu. Po trzygodzinnej naradzie potwierdził także sąd wyrok administracyjny, a to z następujących powodów: „że nie jest to w kompetencyi trybunału wykładać konwencyę, trybunał ma ją dosłownie zastosowywać; ale konwencya nie mówi, że ten, co w jakowym dystrykcie chce wykonywać swoje prawo wyborów, musi posiadać w tym samym dystrykcie własność gruntową."

## Doniesienia z ostatniej poczty.

**Paryż**, 11. marca. Dziennik *Siecle* otrzymał pierwsze upomnienie za artykuł z 9. b. m., w którym narusza kardynalne zasady chrześciańства.

## Wiadomości handlowe.

**Lwów**, 14. marca. Na nasz targ przedwczorajszy przypędzono 139 sztuk bydła rzeźnego, mianowicie ze Stryja 12 sztuk, z Zborowa 20, z Białego Kamienia 26, z Złoczowa 11, z Witkowa 10, z Kamionki 14, a z Krzywczyc 2 stada po 36 i 10 wołów. Z tej liczby sprzedano — jak się dowiadujemy — na targu tylko 60 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 270 ℔ mięsa i 30 ℔ łoju, 44 zł.; sztuka zaś, którą szacowano na 350 ℔ mięsa i 50 ℔ łoju, kosztowało 60 zl.

Zestawienie przeciętnych cen czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów, jakie były w drugiej połowie lutego r. b. na targach w obwodzie lwowskim, przemyskim, samborskim, sanockim, czortkowskim i kołomyjskim.

| | Obwód | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Lwów | | Przemyśl | | Sambor | | Sanok | | Czortków | | Kołomyja | |
| | zr. | cen. | zr. | cen. | zr. | cen. | zr. | cen. | zr. | cen. | zr. | cen. |
| | waluty austryackiej | | | | | | | | | | | |
| Mec pszenicy . . . | 2 | 95 | 3 | 21 | 2 | 88 | 3 | 16 | 2 | 64 | 1 | 75 |
| „ żyta . . . | 1 | 80 | 1 | 98 | 1 | 80 | 2 | 5 | 1 | 69 | 1 | 61 |
| „ jęczmienia . | 1 | 57 | 1 | 61 | 1 | 38 | 1 | 63 | 1 | 41 | . | 84 |
| „ owsa . . . | 1 | 9 | 1 | 15 | 1 | 6 | 1 | 12 | . | 90 | . | 68 |
| „ hreczki . . | 1 | 90 | 1 | 79 | 1 | 68 | . | . | 2 | 15 | 1 | 30 |
| „ kukurudzy . | . | . | . | . | . | . | . | . | 1 | 87 | 1 | 63 |
| „ kartofli . . | . | 63 | . | 69 | . | 56 | . | 75 | . | 61 | . | 63 |
| Cetnar siana . . . | . | 97 | 1 | 3 | . | 91 | 1 | . | 1 | 52 | 1 | 12 |
| „ wełny . . . | . | . | 120 | . | . | . | . | . | . | . | 35 | . |
| „ nasienia konicza | . | . | 20 | . | . | . | . | . | 41 | . | . | . |
| Sąg drzewa twardego | 7 | 90 | 7 | 52 | 7 | 49 | 5 | 54 | 8 | 46 | 8 | 90 |
| „ „ miękkiego | 5 | 93 | 5 | 56 | 5 | 15 | 3 | 75 | 5 | 97 | 3 | 40 |
| Funt mięsa wołowego | . | 10 | . | $10\frac{3}{4}$ | . | $10\frac{1}{6}$ | . | $10\frac{2}{5}$ | . | $8^1/_2$ | . | $8^2/_3$ |
| Mas okowity . . . | . | 85 | . | 55 | . | 49 | . | 60 | . | 40 | . | 67 |

(Targ Ołomuniecki na woły.)

**Ołomuniec**, 29. lutego. Dzisiejszy spęd bydła liczył 133 wołów z Galicyi i Węgier, z których tylko 13 sztuk niesprzedano. Cetnar mięsa wypadał na 20 zł. Za najlepszą parę wołów wagi 920 ℔ mięsa i 140 ℔ łoju płacono 200 zł., za najpośledniejszą wagi 600 ℔ mięsa i 40 ℔ łoja 125 zł. Cena przeciętna z 46 sprzedaży wypadła na 165 zł. 10 c. w. a. za 740 ℔ mięsa i 90 ℔ łoju.

## Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. marca.

Hotel rosyjski: PP. Zazulicz Wac., z Piadyk. — Słonecki Bron., z Podhajczyk. — Hr Baworowski Włodz., z Strusowa.

Hotel Langa: Oross Jul., c. k. major, z Żółkwi.

Hotel Kuhna: Pawlikowski Leon, z Majdanu.

Pod kolej żelazną: Marmorosz Józef, z Karowa. — Hoffmannn Franciszek, c. k. porucznik, z Przemyśla.

Do domu zajezdnego nr. 509 4/4: Wiktor Walenty, z Faliszówki.

Hotel Krynickiego: Lachowski Zen., z Czeremchowa.

## Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14 marca.

PP.: Padlewski Jan, do Sokala. — Sabiński Olg., na Podole. — Trzciński Józef, do Żyrawy. — Zieliński Lud., do Lubyczy. — Padlewski Adam, do Liebertowa. — Obertyński Leopold, do Stronibab. — Lipowicz, c. k. podporucznik, do Stanisławowa.

## Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

*Dnia 13. marca.*

| Pora | Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum | Stopień ciepła według Reaum. | Stan powietrza wilgotnego | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|
| 7. god. zrana | 325 36 | — 8.7° | 87.3 | półn.-wsch. sł | jasno |
| 2. god. po poł. | 325 16 | — 9 4° | 63 7 | „ „ | „ |
| 10. god. wiecz. | 325 09 | — 5.1° | 86.3 | wschodni „ | „ |

## T E A T R.

*Dziś* w teatrze niemieckim: **„Das war ich,"** komedya w 1 akcie, i **„Da Ang'schmiadi."** komedya ze śpiewami w 1 akcie.
*Jutro* na scenie polskiej: **„Adryanna Lecouvreur,"** dramat z francuskiego.

## Kurs lwowski.

Dnia 14. marca.

| | | gotówką zł. | gotówką c. | towarem zł. | towarem c. |
|---|---|---|---|---|---|
| Dukat holenderski | wal. austr. | 6 | 18 | 6 | 25 |
| Dukat cesarski | „ „ | 6 | 20 | 6 | 28 |
| Pólimperyał zł. rosyjski | „ „ | 10 | 65 | 10 | 85 |
| Rubel srebrny rosyjski | „ „ | 2 | 6 | 2 | 10 |
| Talar pruski | „ „ | 1 | 96 | 2 | 2 |
| Polski kurant i pięciozłotówka | „ „ | — | — | — | — |
| Galicyj. listy zastawne za 100 złr. | bez kuponów | 83 | 75 | 84 | 75 |
| Galicyjskie obligacye indemnizacyjne | bez kuponów | 70 | 45 | 71 | 45 |
| 5% Pożyczka narodowa | bez kuponów | 76 | 60 | 77 | 60 |

## Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 14. marca.

| | zł. | cent. |
|---|---|---|
| Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . wal. austr. | 84 | 25 |
| „ przedał „ „ 100 po | — | — |
| „ dawał „ „ 100 | — | — |
| „ żądał „ „ 100 | 84 | 75 |
| Wartość kupona od 100 złr. | — | 85 1/6 |

## Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 14 marca

Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 77 60 Metaliki po 5% za 100 zł. 69 10; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. — —. Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier .—; Galicyi — —; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 860 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 191 —; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—

**Listy zastawne.** Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —. -

**Wexlowy.** Augsburg za 100 zł. południ. niemieck. waluty 113 75. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 132 50. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.

**Kurs złota.** Dukaty ces. mennicze 6 27, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

# KRONIKA.

## Ceny mięsa wołowego

### dla ludności chrześciańskiej we Lwowie na czas od 15. do 21. marca 1860.

Tutejsi rzeźnicy i rzeźniczki podali na bieżący tydzień następujące ceny rozmaitych gatunków mięsa:

1 funt wiedeński za krajcary w walucie austryackiej.

| Nazwisko | Miejsce | | Polędwica | Rozbratel | Pieczeń | Ozór | Ogon | Krzyżówka | Pieczeń biała | Krajówka | Usztyk | Kark | Szponder | Grube żebro | Pół-żebro | Łopatka | Piers (brust.) | Części przydatne od łytki i głowy | Uwaga. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Frankowska Joanna | Cela nr. 1 | W jatkach murowanych na krakowskiem | 30 | 18 | 18 | 20 | 14 | 14 | 14 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Żelichowski Jan | „ 2 | | 30 | 18 | 18 | 20 | 14 | 14 | 14 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Motylewski Franciszek | „ 3 | | 28 | 18 | 18 | 30 | 13 | 18 | 18 | 18 | 16 | 13 | 13 | 13 | 13 | 14 | 14 | 14 | |
| Sidorowicz Stanisław | „ 4 | | 35 | 18 | 18 | 30 | 14 | 18 | 18 | 22 | 18 | 14 | 16 | 14 | 14 | 14 | 16 | 14 | |
| Kohmann Ignacy | „ 5 | | 25 | 18 | 18 | 30 | 14 | 18 | 18 | 18 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Kohmann Antoni (syn) | „ 6 | | 35 | 18 | 18 | 30 | 14 | 18 | 18 | 18 | 18 | 14 | 16 | 14 | 14 | 14 | 16 | 14 | |
| Lipanowicz Piotr | „ 7 | | 26 | 20 | 20 | 25 | 14 | 18 | 18 | 20 | 16 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Solska Józefa | „ 8 | | 35 | 18 | 18 | 30 | 14 | 18 | 18 | 18 | 18 | 14 | 16 | 14 | 14 | 14 | 16 | 14 | |
| Hachlewska Apolonia | „ 9 | | 28 | 17 | 18 | 20 | 12 | 14 | 14 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Zaworska Agnieszka | „ 10 | | 30 | 18 | 18 | 20 | 14 | 14 | 14 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Kohmann Antoni (ojciec) | „ 11 | | 35 | 20 | 20 | 30 | 14 | 20 | 20 | 20 | 20 | 14 | 16 | 14 | 14 | 14 | 16 | 14 | |
| Łepicki Maciej | „ 12 | | 30 | 18 | 18 | 20 | 13 | 18 | 18 | 18 | 15 | 13 | 13 | 15 | 13 | 13 | 13 | 13 | |
| Motylewski Wojciech | „ 13 | | 28 | 18 | 18 | 30 | 13 | 18 | 18 | 18 | 16 | 13 | 13 | 13 | 13 | 14 | 14 | 14 | |
| Mokrzycki Jędrzej | „ 14 | | 30 | 18 | 20 | 30 | 14 | 18 | 18 | 20 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Kochelles Jakób | „ 15 | | 20 | 18 | 18 | 18 | 13 | 17 | 18 | 17 | 16 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | |
| Beitscher Daniel | „ 16 | | 16 | 14 | 15 | . | . | 15 | 15 | 15 | 13 | 12 | 10 | 12 | 12 | 12 | 12 | 10 | |
| Sidorowicz Józef | „ 1 | W jatkach mur. na halickiem | 28 | 20 | 20 | 30 | 13 | 18 | 18 | 20 | 16 | 13 | 13 | 13 | 13 | 15 | 15 | 15 | |
| Niewiadomski Walenty | „ 2 | | 28 | 20 | 20 | 30 | 14 | 20 | 20 | 20 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Motylewski Klemens | „ 3 | | 28 | 18 | 20 | 30 | 13 | 18 | 18 | 20 | 16 | 13 | 13 | 13 | 13 | 15 | 15 | 15 | |
| Solski Ludwik | „ 4 | | 28 | 20 | 20 | 25 | 12 | 16 | 16 | 20 | 14 | 12 | 12 | 12 | 12 | 13 | 14 | 12 | |
| Jakubiczka Piotr | „ 6 | | 28 | 18 | 18 | 28 | 13 | 18 | 18 | 20 | 15 | 13 | 13 | 13 | 13 | 14 | 14 | 13 | |
| Frankowska Anna | „ 7 | | 28 | 18 | 20 | 30 | 13 | 18 | 18 | 20 | 16 | 13 | 13 | 13 | 13 | 15 | 15 | 15 | |
| Rożniatowicz Kazimierz | „ 9 | | 25 | 15 | 15 | 25 | 12 | 15 | 15 | 15 | 14 | 13 | 13 | 13 | 13 | 14 | 14 | 13 | |
| Klimpel Wacław | w budzie nr. 1 | na Chorążczyznie | 22 | 17 | 18 | 20 | 12 | 18 | 17 | 17 | 17 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 12 | |
| Schrenzel Feiwel | „ 9 | | 20 | 18 | 18 | 18 | 12 | 18 | 18 | 18 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Kochelles Jakób | „ 10 | | 22 | 18 | 20 | 24 | 14 | 20 | 20 | 20 | 16 | 14 | 14 | 14 | 14 | 15 | 15 | 14 | |
| Luft Wolf | „ 12 | | 20 | 18 | 18 | 20 | 12 | 18 | 18 | 18 | 16 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Tafel Majer Barach | „ 17 | | 20 | 17 | 17 | 19 | 14 | 17 | 17 | 17 | 17 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Kugel Chaim Ber | „ 18 | | 19 | 16 | 18 | 18 | 10 | 16 | 17 | 18 | 15 | 13 | 13 | 13 | 13 | 14 | 14 | 13 | |
| Gołębski Antoni | w budzie nr. 2 | przy jatkach krakowskich | 25 | 18 | 18 | 24 | 13 | 18 | 18 | 18 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Lunda Katarzyna | „ 3 | | 25 | 18 | 18 | 20 | 14 | 18 | 16 | 18 | 16 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Górski Józef | „ 4 | | 30 | 18 | 18 | 25 | 12 | 16 | 18 | 18 | 15 | 13 | 13 | 13 | 13 | 14 | 14 | 13 | |
| Michoński Franciszek | „ 5 | | 25 | 18 | 18 | 30 | 13 | 18 | 16 | 18 | 16 | 13 | 13 | 13 | 14 | 14 | 14 | 13 | |
| Mokrzycki Karol | „ 6 | | 30 | 20 | 20 | 30 | 14 | 18 | 18 | 20 | 18 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Danielski Franciszek | „ 7 | | 25 | 18 | 18 | 30 | 14 | 18 | 16 | 18 | 16 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Lipanowicz Jakób | „ 8 | | 25 | 17 | 17 | 30 | 13 | 17 | 16 | 17 | 15 | 13 | 13 | 13 | 14 | 14 | 14 | 13 | |
| Niewiadomski Walenty | „ 11 | | 28 | 18 | 18 | 30 | 14 | 18 | 18 | 20 | 17 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | 14 | |
| Klimpel Wacław | 14 na p. brodz. | | 22 | 17 | 18 | 20 | 12 | 18 | 17 | 17 | 16 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 12 | |
| Pordes Mojżesz | 16 „ „ | | 20 | 18 | 18 | 14 | 14 | 18 | 16 | 18 | 15 | 12 | 13 | 14 | 13 | 14 | 15 | 12 | |
| Hartel Izak Hersz | 15 obok koś. ś. Anny | | 20 | 16 | 18 | 18 | 13 | 18 | 18 | 18 | 15 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | |
| Schrenzel Feiwel | 13 Ulica strzelecka | | 19 | 16 | 17 | 16 | 9 | 17 | 17 | 18 | 15 | 13 | 13 | 13 | 13 | 13 | 14 | 13 | |

Z urzędu targowego stołecznego miasta
Lwów, dnia 14. marca 1860.

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.***

*Z c. k. galic. drukarni rządowej.*